

شناسایی روش لایفو و فایفو و روش ارزش ویژه

روش اولین صادره از اولین وارده FIRST IN FIRST OUT: در این روش که روش فایفو معروف است، فرض بر این است که کالای خریداری شده به ترتیب ورود به انبار، از انبار خارج می‌گردد یعنی کالاهایی که ابتدا خریداری میشوند ابتدا مصرف یا به فروش میرسند پس کالایی که در پایان دوره در انبار باقیمانده، مربوط به خریدهای آخر است و قیمت خرید آنها را به عنوان ارزش موجودی کالای پایان دوره در نظر می‌گیریم.

روش اولین صادره از آخرین وارده LAST IN FIRST OUT: در این روش که به روش لایفو معروف است فرض بر این است که آخرین کالای خریداری شده زودتر از انبار خارج می‌شود و آنچه در پایان دوره باقی می‌ماند از بین کالاهای اول دوره است.

در این روش که روش فایفو معروف است، فرض بر این است که کالای خریداری شده به ترتیب ورود به انبار، از انبار خارج می‌گردد یعنی کالاهایی که ابتدا خریداری میشوند ابتدا مصرف یا به فروش میرسند پس کالایی که در پایان دوره در انبار باقیمانده، مربوط به خریدهای آخر است و قیمت خرید آنها را به عنوان ارزش موجودی کالای پایان دوره در نظر می‌گیریم.

تفاوت فایفو و لایفو در چیست؟

فایفو یعنی اولین صادره از اولین وارده بنابراین هرگاه نیاز به خروج کالایی از انبار بود میبایست کالاهایی را که زودتر وارد شده اند از انبار صادر شوند.

نمونه بارز برای فایفو انبار مواد غذایی است زیرا اگر کالاهایی که زودتر وارد انبار شده اند خارج نشوند از آنجایی که تاریخ مصرف دارند فاسد میشوند.

لایفو یعنی اولین صادره از آخرین وارده بنابراین هرگاه نیاز به خروج کالایی از انبار بود میبایست کالاهایی را که دیرتر وارد شده اند از انبار صادر شوند.

برای روشن شدن موضوع با هم مثال زیر را بررسی می‌کنیم:

نمونه بارز برای لایفو انبار کالاهای لوکس و زینتی است زیرا کالاهایی که زودتر وارد انبار شده اند مدنموده و چندان در بازار متقاضی ندارند یا به اصطلاح باعث ازدست دادن سهم بازار میشوند. از این رو بهتر است تازه ترینها را به بازار عرضه تا مشتری‌ها را رانگه داریم. (مثال) فرض کنید در یک شرکت بازرگانی موجودی پایان دوره یک قلم از کالاهای شرکت در پایان سال مالی ۸۳ تعداد ۵۰۰ عدد باشد و اطلاعات زیر در مورد آن کالا در دست است:

تعداد	نرخ ریال	
۲۰۰	۳۰۰	موجودی کالای اول دوره
۲۵۰	۳۲۰	خرید اول

۳۳۰	۳۰۰	خرید دوم
۳۵۰	۲۵۰	خرید سوم

قیمت موجودی کالای پایان دوره با استفاده از روش فیفو به صورت زیر محاسبه می شود:
 با توجه به اینکه کالای باقیمانده در پایان دوره جزو آخرین خرید هاست پس تعداد ۵۰۰ عدد کالای باقیمانده را به ترتیب از
 آخرین خرید ها قیمت گذاری می کنیم . و به صورت زیر محاسبه مینماییم:

$$\begin{aligned} \text{بهای خرید سوم} &= ۲۵۰ * ۳۵۰ = ۸۷۵۰۰ \\ \text{تعداد باقیمانده موجودی پایان دوره} &= ۵۰۰ - ۲۵۰ = ۲۵۰ \\ \text{بهای باقیمانده از خرید دوم} &= ۲۵۰ * ۳۳۰ = ۸۲۵۰۰ \\ \text{بهای تمام شده موجودی پایان دوره} &= ۸۷۵۰۰ + ۸۲۵۰۰ = ۱۷۰,۰۰۰ \end{aligned}$$

به عبارت دیگر از خریدهای انجام شده در طی سال و موجودی کالای ابتدای سال تنها ۲۵۰ عدد کالا از خرید سوم و ۲۵۰ عدد از
 خرید دوم باقیمانده و بقیه کالاهای خریداری شده و موجودی کالای ابتدای دوره فروخته شده و یا از انبار خارج شده است .

(ب) روش اولین صادره از آخرین وارده LAST IN FIRST OUT :

در این روش که به روش لایفو معروف است فرض بر این است که آخرین کالای خریداری شده زودتر از انبار خارج می شود و آنچه
 در پایان دوره باقی می ماند از بین کالاهای اول دوره است . اگر مثال قبل را دوباره تکرار کنیم قیمت ۵۰۰ عدد موجودی کالای
 شرکت بازرگانی در پایان دوره با توجه به اطلاعات قبل به صورت زیر محاسبه می شود:

تعداد	نرخ	
-----	-----	
۲۰۰	۳۰۰	موجودی کالای اول سال
۲۵۰	۳۲۰	خرید اول
۳۰۰	۳۳۰	خرید دوم
۲۵۰	۳۵۰	خرید سوم

$$\text{قیمت تعداد ۲۰۰ عدد از کل کالای باقیمانده} = ۲۰۰ * ۳۰۰ = ۶۰,۰۰۰$$

$$\text{قیمت تعداد ۲۵۰ عدد از کل کالای باقیمانده} = ۲۵۰ * ۳۲۰ = ۸۰,۰۰۰$$

$$\text{قیمت تعداد ۵۰ عدد از کل کالای باقیمانده} = ۵۰ * ۳۳۰ = ۱۶,۵۰۰$$

$$\text{قیمت ۵۰۰ عدد کالای باقیمانده در پایان دوره} = ۱۵۶,۵۰۰$$

به عبارت دیگر از کل موجودی کالای ابتدای سال و خرید های انجام شده در طی سال تعداد ۲۰۰ عدد از موجودی کالای اول سال
 و ۲۵۰ از خرید اول و ۵۰ عدد از خرید دوم باقیمانده و بقیه فروخته شده است و با ضرب این تعداد کالای باقیمانده در نرخهای
 خرید مربوط به هر کدام قیمت کالای باقیمانده در آخر سال بدست می آید.

روش شناسایی ویژه:

این روش برای تعیین قیمت تمام شده آخر دوره کالاهایی به کار می رود که بهای تمام شده هر واحد آن را بتوان به تنهایی بدست

آورد. مثلاً اگر یک نمایشگاه اتومبیل را در نظر بگیرید ، در پایان سال می توانیم به آسانی مشخص کنیم اتومبیل های باقیمانده به چه قیمتی خریداری شده اند. نکته مهم این است که از این روش عمدتاً در موسساتی که تعداد کالاهای آنها محدود و کاملاً متمایز از یکدیگرند استفاده می شود . برای درک بهتر این موضوع مثال زیر را با هم بررسی می کنیم:

مثال (در موسسه تجاری امیدان موجودی کالاهای پایان دوره به شرح زیر است

تعداد کالای پایان دوره (واحد)	قیمت هر واحد ریال	
-----	-----	-
۲,۰۰۰	۵۰	خرید ۸۳/۱/۲۵
۲,۲۰۰	۴۰	خرید ۸۳/۴/۲۰
۲,۵۰۰	۶۲	خرید ۸۳/۸/۱۵

مطلوبست : محاسبه قیمت تمام شده کالای پایان دوره

$$100.000 = 2.000 * 50$$

$$88.000 = 2.200 * 40$$

$$155.000 = 2.500 * 62$$

343.000 ریال قیمت تمام شده موجودی کالای پایان دوره

به عبارت دیگر تعداد کالای باقیمانده از هر نوع را در قیمت واحد آن ضرب می کنیم تا قیمت کل آن نوع کالا بدست آید و در آخر مجموع قیمت تمام کالاهای باقیمانده در پایان دوره را محاسبه می کنیم.